

מיכתבים

אובייקטיביות, בבקשה

על גישתם של הקומוניסטים הישראליים למדינה יהודית (מה נש' תנהג', "המפולת", העולם הזה 18.10.89).

גיליון מיוחד של העולם הזה הוקדש למתקן חשך בתנועה הקומוניסטית בעולם ובישראל. יפה, אבל מדוע כשרים לראיון בנושא זה אבא אבן, ח"כ יאיר צבן, הטרוצקיסט מיקרו ואילו נציגי מק"י פסולים לראיון.

למה ייקרא אובייקטיביות? אולם חמור פי כמה הוא הסילוף בדיבור העולמי הזה: "אחרי המלחמה התנגדו הקומוניסטים לתביעה להקמת מדינה יהודית". עוד בזמן מלחמת העולם השנייה, ב-1943, קבעו הקומוניסטים שבארץ ישראל נוצר מצב חדש, חיים בה שני עמים, עם יהודי ועם ערבי פלסטיני, ולשניהם זכויות לאומיות.

וגם ב-1947, בהופעת נציגי הקומוניסטים לפני ועדת האו"ם (לענייני ארץ-ישראל), הם דיברו על אפשרות של פיתרון שיתבסס על שתי מדינות. עוזי בורשטיין, חל"אבי

● הקורא בורשטיין, דובר המיפלגה הקומוניסטית, אינו מדייק. עד לנאומו ההיסטורי של אנדריי גרומיקו, התנגדה פק"פ לחלוקת הארץ ולהקמת מדינה יהודית. "לכונית לאומיות" ניתנות להבטחה גם במדינה של רוב ומיעוט.

ש"ס מן התנ"ך

על מקור שם מישפחתו של איש-הענה תשמ"ט (העולם הזה 27.9.89).

לאישהענה תשמ"ט, אריה דרעי, שם עברי תנ"כי מובהק. בספר דבריה"ם א' (כפרק ב') נזכרים השמות איתן וימין וכלכול ודרעי.

ודרעי מתייחס לדרעי כמו זרתי לורח. ד"ר ראובן סיוון, ירושלים

האמת על המת

עוד על טיבם של הז'לים של תשמ"ט (הם לא הגיעו לתש"ן), הער"לם הזה 27.9.89).

קראתי בעניין את סיכום שנת תשמ"ט מבחינת אלה שנשמטו בשנת תשמ"ט מן העולם הזה (וללא מרכאות), אבל לא כליכך התפעלתי מן השבחים שחילק העולם הזה לכתוב מאלה שלא הגיעו לתש"ן.

על כך אמר פעם זלמן ארן המנחה, מי שהיה שר-החינוך באחת מממשלות ישראל: "כל הספר למת הוא הספר לאמת".

נתן בן-עזרא, נהריה

התייעלות מוסכמת

על הרקע לפרישתו של אחד מבני כורי (הבכור ההיתוך), "רחל המרחלת", העולם הזה 14.10.89).

פרישתו של דן שנבל מתפקידו כמנהל קבוצת הכימיה וחבר ההנהלה המורחבת של הקונצרן, אשר תואמה לפני מיספר חודשים, והחלטתו לפרוש לעסקים פרטיים, נעשתה במסגרת מדיניותה של כור אשר נועדה להביא להגברת ההתייעלות וחיסכון בהוצאות על-ידי צימצום מיסגרות.

הסיכום על הפסקת עבודתו של דן שנבל נעשה בהסכמה מלאה ובהכנה הרדית. מסיבה זו לא היתה להנהלת כור, ואין לה אף כיום, כל ידיעה על עיסוקים אשר עסק בהם ככיכול דן שנבל, לא כאלה המתחרים בקונצרן ולא אחרים מכל סוג שהוא.

מכאן שלא היתה אפשרות שזו תהיה הסיבה לפרישתו והכתבה בעולם הזה ייחסה לעוברת הפסקת עבודתו של דן שנבל בכור משמעויות אשר אין להן כל אחיזה במציאות וזה מבלי שננסה כלל להתייחס לרכילות

הערכה זו את תפקידו וחשיבותו של כלבדן ש"ק קבעה כמה מההחלטות שלי בעבר, הנגזרות עות לרפי גינת.

במרוצת השנים הביאו לי מדי-פעם סיפורים ושמעויות על בלבוטק ועל גינת. הם ייחדו לי גינת עבירות של כללי ההגנות והאי-תיקה המיקצועיות. תמיד היו לגינת אויבים, ואלה דאגו תמיד להעביר לנו חומר נגדו.

אני זוכר שדן עומר המנוח, מי שהיה אצ"ל לנו בעל המרד נמר של ניר (קורמו של דף ודש), הביא לי מדי פעם תיקים על גינת. בדקתי את החומר ואף ביקשתי להיפגש עם גינת. בפגישה זו, לפני כארבע שנים, שמעתי מפי גינת את הסבריו.

הסיפורים נגעו לגסיעות שנסע בכיכול לחו"ל על חשבון אחרים, על אירוחים שונים בכיכול בלי תשלום, על חלטות שישלחו כ"י יכול לגרום לניגודי-אינטרסים, וכד'. החלטתי לבסוף שלא לפרסם את החומר הזה, בגלל שורה של שיקולים:

- אף במיקרה אחד לא היתה הוכחה שהיה מיקרה של שוחד.
- היה ברור לי שאדם בתפקיד כזה, הדיון על כליכך הרבה יבלות כלכליות, ישמש אוטומטית מטרה להשמעות ולעלילות כלתרי פוסקות, והדבר חייב והירות כפולה ומכופלת.
- חששתי שפירסום כלתי-מבוטס, היונק ממקורות רלוויים, עלול לפגוע לא רק בגינת עצמו, אלא גם בכיכולו של בלבוטק למלא להבא את תפקידו, ובכך להביא נזק עצום.
- אין זאת אומרת שהסכמתי לכל מילה ששמעתי בלבוטק. לא-אחת נראה לי שהייתי פול בנושא מסויים היה בלתי-הוגן, או בלתי-הודי. אבל כעורך אני יודע שפשלוח מסוג זה הן כמעט בלתי-נמנעות, ויש לשתת מרחב רב לשיקולי-הרעת של העורר.

השבוע הירירתי מחדש בהחלטתי מאז, ושאלתי את עצמי אם צדקתי. נרמה לי ששיקולי היו נכונים. השאלה היא אם בכלל היה מוצדק להפקיד בידי איש אחד — רפי גינת — כזה כליכך אריר, כמו השליטה הבלעדית במדור כזה בט"ל לוויה. אם הייתי כליכך זהיר לגבי מדור צרכנות בשבועון זה, שאינו יחיד בתחום העיתונות, הרי הוהירות מחייבת שבעתיים לגבי מכשיר כמו הטלוויזיה, שכוחו עצום ושאינו לו מתחרה.

אולי היה צורך לכונן מזמן ועד-מפקח מיר חד ללבוטק. שיקבל החלטות באופן קולקטיבי. הדבר היה משמרת את גינת הן מן הלי-הצים המופעלים על בעל מדור כזה, הן מן הפיתויים העצומים האורבים לו.

לעומת זאת אין לשכוח שבלבוטק הגיע לעוצמה כזאת בשל איכותו, שהושגה בתקופת כהונתו של רפי גינת כמפיק התוכנית. אין אנהני יכולים לשפוט לגבי ההאשמות המועלות כלפי גינת. זהו תפקידו של השופט, אם אכן יוגש כתבי-אישום. אנהני יכולים רק לנסות להטיל אור על העובדות ועל הבעיות הכרוכות במדור חינוך ומסוכן כמו זה.

אמרתי מה שאמרתי כדי להדגים את הבעיות הקשות הכרוכות בקיום בלבוטק. אני מעריך של המדור הזה. אני מכיר בחשיבותו העצומה להגנה על הצרכן. עקבתי באהרה רבה, אישית ומיקצועית, אחרי כמה מן המיכצעים הגדולים של בלבוטק.

רפי גינת
לפתח חמאת רובין

לא פעם הציעו לי קוראים לפרסם אצלנו מדור של ביקורת צרכנות. מדור שיבדוק מד צרים ומחירים, יחקור עד תום תלונות של צרכנים וייוו מצידו חקירה של שרותים ומיצרכים.

לא היה צורך לשכנע אותי. אני משוכנע ומכבר כי זהו אחד התחומים החשובים של החיים המורניים. ככל שגדלים המנופולים והקארטלים, ככל שמתמעטת ההתחרות האר-מיתית בשוק, כן גוברת תלותו של הצרכן בספק הסחורה והשרות.

לכן חיפשתי עורך או עורכת למדור חד

רפי גינת
לפתח חמאת רובין

קירני כזה. היו צרכיות להיות לו התכונות הבאות:

- הגינות מוחלטת ובלתי-מתפשרת.
- שיקול-דעת שאינו ניתן לעירעור.
- יכולת של עמידה מוחלטת בפני פיתויים גדולים וקטנים, שוחד מכל הסוגים ודי מינים, התנוות מידריות העולות להפריע לו במליון תפקידו, כך שלא ידבק בו הרבם הקטן ביותר.
- אומץ-לב רוחני וגופני, יכולת עמידה בפני כל ניסיון של חטיטה והפחדה.

תכונות אלה דרושות, כמוכן, לכל עיתון נאי, ובמיוחד לכל עיתון-אחיוקר. אף לבעל מדור כזה הן דרושות פי כמה וכמה, מכיוון שהוא מתמודד עם אינטרסים גדולים. עבודתו יכולה לקבוע את גורלן של חברות המגל-גלות עשרות ומאות מיליונים.

עוד היום לא מצאתי איש כזה או אשה כזאת. אין לי ספק שיש כאלה, ואשמח להיכירם. אולם לפי שעה לא נחה דעתי לגבי אף אחד מן המועמדים. לכן אמנם עסקנו בכ"י קורת צרכנות מדי פעם, התגרנו לאי-אחת בחברות-ענק שהתנקמו בנו קשה (אספר על כך באחד הגליונות הבאים), אולם נמנעתי מלהביא מדור קבוע. שיעסוק בכך באופן שר-טתי. השארתי את זה, לפי שעה, ללבוטק.

אמרתי מה שאמרתי כדי להדגים את הבעיות הקשות הכרוכות בקיום בלבוטק. אני מעריך של המדור הזה. אני מכיר בחשיבותו העצומה להגנה על הצרכן. עקבתי באהרה רבה, אישית ומיקצועית, אחרי כמה מן המיכצעים הגדולים של בלבוטק.

האישית הכלולה בכתבה, אשר לגביה אין לנו צל של מושג.

אמנון ברנזי, הדובר.

כור חששויות בע"מ, חל"אבי

זהו: זמריר!

עוד על מונח עברי לגינגל ("מיכ-תבים", העולם הזה 12.7.89 והל-אה).

בשעתו הועלתה על-ידי אחת הקוראות של העולם הזה ההצעה שירסום למונח הל"ר עזי ניינל. הגבתי וצינתי שהמונח חומר מש-תגר והולך הן בקרב אנשי-הלשון והן בקרב אנשי-הפירסום.

עתה זה קיבלתי מיכתב מן הועצת לע"ג יינל-לשון בקול-ישראל, הגב' רות אלמגור-רמוז, ובו היא מעירה שהוועדה למילים בשרי מוש כללי שבאקדמיה ללשון העברית החלי-טה: ניינל — זמריר. חיים נקר, בחיים

המיספרים של סימון

על הצלחתו של מחבר-מותחנים ("תמרוים", העולם הזה 13.9.89).

נכון שז'ורן סימון אהב הכל בגדול. הרבה מכל דבר: 10 אלפים נשים: 26 חדרים בוויולה שבנה בלונזן והשווייצית:

אבל המיספרים שהעולם הזה הביא בחק שר להצלחתו הספרותית, כמה שהם היו גדולים, בכל זאת לא אמרו את הכל. ספריו של סימון לא תורגמו ל-45 לשור נות, כרייות העולם הזה, אלא ל-57 והם לא נמכרו ב-500 מיליון עותקים, אלא ב-600 מיליון עותקים.

נתן דרור, חל"אבי

הז'לים של תשמ"ט

על אלה שהיו בתשמ"ט ושוב אינם עוד (הם לא הגיעו לתש"ן), העולם הזה 27.9.89).

צר לי שבין כל המורמים מעם, שהלכו מאיתנו בשנת תשמ"ט ולא הגיעו לשנת תש"ן, לא מצא העולם הזה לנכון לכלול כמה "עמך".

בין אלה אפשר היה להזכיר את אמי ז"ל, בלנקה פרקש, אשת-חיל במלוא מובן המילה. במשך עשרות בשנים היא סייעה לאבינו המנוח בחנות-המכולת הדלה שלו, גידלה אותי ואת שלוש אחיותיי הקטנות במסירות ובהתמסרות וגם מצאה זמן לעסוק בצורכי-ציבור, בסיוע לאלמנות בודדות בשכונה. שושנה פרנקל, ירושלים

העולם הזה

השבועון של ישראל

העורך הראשי: אורי אבנרי
מנהל: אברהם סימון
מנהלת מחלקת-מודעות:
רינה מיטרני

המערכת והמינהלה:

תל-אביב, רחוב גורדון 3
(ת.ד. 136, מיקוד 61001)
טלפונים: 03-232262/3, 03-5230662

פקס: 03-245130

המו"ל: העולם הזה בע"מ
הדפסת: הדפסת החירש
הפצה: גר

תל-אביב, יר הרוצים 7
טלפון: 03-377056

המנהל הכללי: דויד גרשזונוביץ